

PILSVÖRÖSVÁRA

WERISCHWAR HEUTE

III. évf. 3. szám
1993. április

MONATSSCHRIFT
KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

ÁRA: 30 Ft

FOHÁSZ

Uram, ments meg minket
a magyar Úttól!

Világosítsd meg értelmünket,
hogy belássuk:

Ha mi a Magyar Útra lépünk,
a szerbek a Szerb Úton,
a románok a Román Úton,
a szlovákok a Szlovák Úton fognak járni!
És még sokan
sokféle úton.

Láttunk már hasonló utakat,
és tudjuk: hová vitt
a Német Út,
az Olasz Út,
a Spanyol Út,
a Szovjet Út
és a többi.

Kétezer év hangzik az Apostol szava:
"nincs többé zsidó vagy görög,
férfi vagy nő,
mert ti mindnyájan egy személy vagytok
Jézus Krisztusban".

A hamis próféták ma mégis
magyar utat hirdetnek:
magyar hatalmat,
magyar törvényt,
levizsgáztatható magyarságot.
Igazságtételt, kárpótlást,
felelősségrevonást, számonkérést,
nagytakarítást.

Tudják jól, hogy erőszak nélkül,
alkotmányos úton mindez nem lehetséges,
mégis ezt ismételtetik, bujtogatva a népet.

Szeretetet hirdetnek,
de gyűlöletet szítanak;
összefogást sürgetnek,
de mások ellenében.

Nem akarják bal arcukat is
a poroszló felé fordítani,

A TARTALOMBÓL:	
Hírek, események	2. old.
Orvosi tanácsok	4. old.
A számok és mi	5. old.
Ha élet születik...	7. old.
Költségvetés	9. old.
Üregház	10. old.
Virágvasárnap	11. old.
Gondolatok	12. old.
Labdajáték	15. old.

hanem azt kérdezzetik:
"médig nem ütünk még vissza?"
Báranybőrben jönnek hozzánk,
belül azonban ragadozó farkasok.

Gyümölcsseikről ismerjük fel őket:
gyümölcsük ma ellenségeskedés és szakadás,
holnap gyűlölet, fegyverkezés, háború.
Üldözöttek és menekültek,
szökevények és hadifoglyok,
megkínzottak és meggyalázottak,
meggyötörtek és megrokkantak,
árvák és özvegyek,
tébolyodottak és istengyűlölők.

Uram, Te más utat hirdettél.
Azt mondtad: "én vagyok az Út,
az Igazság és az Élet".
Azt mondtad: "aki utánam akar jönni,
tagadja meg magát,
vegye föl keresztjét
és kövessen engem!"
Péterrel hüvelyébe tétetted a kardot,
nekünk pedig azt üzented:
"Boldogok a szelidek,
mert övék lesz a Föld".

Uram, világosítsd meg értelmünket
és ne vigy minket kísértésbe!
Ments meg minket a Magyar Úttól
és minden más Úttól,
és adj békességet a lelkünkbe,
hisz mindnyájan rászorulunk irgalmadra.
Amen.

/Gromon István/

HÍREK, ESEMÉNYEK

>>> A délután négytől hajnali fél kettőig tartó ülések ellenére az **önkormányzati képviselőtestület** továbbra is **állandó időhiánnyal küszködik**. Temesi Ágoston kérésére a polgármester február 18-ra rendkívüli ülést hívott össze, de a képviselők jelentős része erre **nem ment el**. Így azok a képviselők, akik az ülésen megjelentek (12 fő), nem tudtak érdemi munkát végezni.

>>> **Szelényi László**, a zeneiskola igazgatója egészségi állapotára és az "iskola körül kialakult helyzetre" hivatkozva **lemondott** tisztségéről, és munkaviszonya megszüntetését kérte. A február 18-i önkormányzati ülésen, kérdésekre válaszolva elmondta, hogy a Német Nemzetiségi Központ átadása óta a zeneiskola vezetőjének jogi helyzete tisztázatlan, s emiatt a napi működés során felmerült problémák megoldatlanok. - A képviselőtestület az igazgató úr eddig végzett munkáját megköszönve, lemondását tudomásul vette, a jogszabály által biztosított két hónapos lemondási idővel.

>>> **Krupp László** alpolgármester 1993. február 1-i hatállyal **lemondott alpolgármesteri tiszteletdíjáról**. Indoklásul a február 18-i önkormányzati ülésen megemlítette, hogy az utóbbi két hónapban nem kapott már olyan komoly feladatot, ami azt igényelné, hogy huzamosabb időt töltsön a Polgármesteri Hivatalban. Így erkölcsi kérdésnek tekintette, hogy tiszteletdíját a továbbiakban ne vegye fel.

>>> A március 4-i testületi ülésen, március 1-i hatállyal **dr. Gál Tibor** alpolgármester is **lemondott alpolgármesteri tiszteletdíjáról**. Döntését az alpolgármester nem kommentálta.

>>> **Dr. Sebes Gábor**, a Szakorvosi Rendelőintézet igazgató főorvosa az önkormányzat elvi engedélyét kérte ahhoz, hogy megpályázhasson **Budapest VI. kerületben egy részfoglalkozású orvos-igazgatói állást**. - A képviselőtestület a főorvos úr kérését 8 igen, 1 nem, 3 tartózkodás szavazattal támogatta.

>>> A Hősök terén kis átalakítással **március 15-i koszorúzóhely készült** a meglévő világháborús emlékmű mellett, lehetővé téve a méltóbb megemlékezést az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseiről. Az avatásra március 15-én de. 10 órakor került sor, az ünnepi megemlékezés keretében, melyen az

önkormányzat, a helyi pártszervezetek és egyesületek közösen koszorúztak.

>>> **MATÁV**. Kétségessé vált, hogy az év végéig telefonhoz jutnak azok, akik tavaly befizették a MATÁV ígérte hálózatfejlesztéshez a 30.000 Forintos belépőt. A MATÁV-val lezajlott 1993. február 10-i tárgyalás során világossá vált, hogy a jelenleg monopolhelyzetben lévő vállalat ugyan kijelentette, hogy tartani kívánja szerződési kötelezettségét, ám a fejlesztéshez szükséges összeg jelentős része nem áll rendelkezésére.

>>> Az önkormányzat március 4-i ülésén **Szöllősi János**, az 5. sz. egyéni választókerületben megválasztott KDNP-s önkormányzati képviselő napirend előtti felszólalásában bejelentette, hogy **kilép a "Gromon István vezette frakcióból"** (= az önkormányzati KDNP-frakcióból), mivel annak sem stílusával, sem irányvonalával nem tud egyetérteni. Ugyanakkor leszögezte, hogy továbbra is kereszténydemokrata képviselőnek tartja magát.

>>> **Új vezetője van a Községgondnokságnak**. Az állásra tizenkét személy pályázott. A képviselőtestület az illetékes ad hoc bizottság javaslatára négy pályázatot hallgatott meg, s ennek alapján egyhangúlag, 19 igen szavazattal **Horváth Miklóst** nevezte ki az intézmény vezetőjévé, aki pomázi származású és gépészmérnöki diplomával rendelkezik. Az új vezető kinevezése 1993. március 16-tól kezdve határozatlan időre szól, három havi próbaidővel. Illetménye: havi br. 46000 Ft alapbér + 14 000 Ft vezetői pótlék.

>>> **Elkészült az önkormányzat 1992. évi zárszámadása**. A képviselőtestület jónak minősítette az elmúlt év gazdálkodását, mivel az intézmények zökkenőmentes működése mellett 113,5 millió jutott a fejlesztésre is. - A költségvetés végrehajtásáról szóló rendelet érdekesebb adatait lásd a "Mire költött az önkormányzat 1992-ben?" című tájékoztatónkban!

>>> Március 4-i ülésén az Önkormányzat 19 egyhangú szavazattal úgy döntött, hogy 1993-ban az **intézményvezetők** közül csak az kap **alapbéremelést**, akinek alapbére nem éri el a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény alapján a számára adható legmagasabb bér 90 %-át. A vezetői pótlékot egységesen az illetménypótlék alapjának összegében (8000 Ft-

ban) állapították meg. Kivéve azokat a vezetőket, akiknek az alapbére vagy vezetői pótléka már tavaly magasabb volt a fenti határoknál.

>>> Az önkormányzat 168./1992.(X.22.) K.t.sz. határozata alapján a Polgármesteri Hivatal egy Volkswagen mikrobuszt vásárolt. Az eredeti tervek szerint a mikrobuszt a Napos Oldal Szociális Központ használta volna ebédszállításra és személyszállításra. A polgármester és a képviselők jelentős része azonban a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére kívánja bocsájtani a mikrobuszt. A használat jogáról történt szavazáskor a március 4-i ülésen **patthelyzet** alakult ki, így a mikrobusz sorsa egyelőre eldöntetlen.

>>> A szennyvízcsatorna Észak-Déli gerincvezetékének megépítésére az Önkormányzat fővállalkozói szerződést kötött a Középdunamenti Vízgazdálkodási Társulattal (KDVT, Pomáz). A beruházás szerződés szerinti összege: 34.310 eFt+ ÁFA. A teljesítési határidő: 1993. június 30. A sikeres üzempróba befejezésének határideje: augusztus 31. Tehát ez év szeptemberére működőképes lesz a rendszer, s ha minden jól megy, még az idén bekötések történhetnek.

>>> Dr. Skultéty Sándor c. államtitkár, köztársasági megbízott 45.031/1993.sz. levelében válaszolt Gromon Istvánnak az önkormányzati képviselők hiányzásával kapcsolatos beadványára. A levélben, több bizonytalan részlet mellett, szerepel az a mondat, hogy "a polgármester nem tagadhatja meg a a képviselő által kért információ kiadását". Ennek alapján március 4-én Gromon István írásban kérte a polgármestertől a képviselők 1991. és 1992. évi hiányzásáról szóló statisztika megküldését, az Ötv. 19.par./2./bek.e.) pontjában meghatározott tizenöt napon belül.

>>> Balatonfenyves önkormányzati képviselőtestülete kérte a **Balatonfenyvesi Üdültőtábor tulajdonjogát** a Somogy megyei Vagyonátadó Bizottságtól. Botzheim István polgármester szerint azonban még mindig van remény arra, hogy a tábor tulajdonjogát Pilisvörösvár Önkormányzata kapja meg. Akárhogy is lesz, ebben az évben még mindenképpen önkormányzatunk végzi az üdültetést.

>>> Az Önkormányzat 1993. március 30-ig meghosszabbította a Községháza elé tervezett

1848-49/1956-os emlékmű tervére kiírt pályázatot. A tervek elbírálásának előkészítésére hét fős ad hoc bizottságot hoztak létre. Tagjai: Budai Éva, Császár Gáspár és Vedres Andor művész szakértők valamint Krupp László, dr. Havasi Lászlóné, Rásonyi Győzőné és Mészáros János önkormányzati képviselők.

>>> **Új dolgozók a Polgármesteri Hivatalban:** Az adócsoporthál Magyarics Jánosné (Manhertz Teréz); a Műszaki csoporthál Laza Zoltán.

>>> A Kárpótlási Hivatal új földalap kijelölésére kötelezte a Rozmaring Szövetkezetet, az önkormányzat fellebbezése nyomán.

Az Önkormányzat **Pilisvörösvár Nagyközség Díszpolgára** címet és **Pilisvörösvárért** emlékérmeket alapított "azon magánszemélyek számára, akik a lakosság szolgálatában (közszolgálatban), a község fejlesztésében, az oktatás, nevelés, közművelődés és egészségügy terén, valamint a község kulturális életében kiemelkedően eredményes, önzetlen, áldozatos és maradandó munkát végeztek". 1993-ban két rendes és három posztumusz díszpolgári cím adható, 1994-től évente egy rendes és egy posztumusz cím. - A cím adományozására szóló javaslatot írásban, a polgármesterhez kell benyújtani, minden évben július 31-ig, amit **minden vörösvári polgár** megtehet. A cím adományozásával pénzjutalom nem jár. (A rendelet teljes szövege megtekinthető a Polgármesteri Hivatalban ill. a Nagyközségi Könyvtárban.)

>>> Az Önkormányzat rendeletet alkotott az **önkormányzati bélyegzők és a nagyközségi jelképek használatáról** is. Vita után az a változat kapta meg a többségi támogatást, miszerint a nagyközség címerét csak a nagyközség zászlaján, községi alapítású kiadványokban, önkormányzati levelezésben, meghívókon, valamint az önkormányzati intézmények épületein és levelezésében lehet használni. - Magánszemélyek, vállalkozók tehát nem használhatják, és nem használhatják fel a község címerét. A rendeletet 14 igen, 3 nem, 0 tartózkodással fogadta el a testület. Ellene szavazott: dr. Baska Ferenc, Gromon István, Krupp László.

>>> Március 14-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor ünnepélyesen felavatták a Német Nemzetiségi Képzési Központot (Bildungszentrum), a Gimnázium bővítésével

létrejött új intézményt. Az ünnepségre küldöttségek érkeztek Gröbenzellből, Wehrheimből, Gerstettenből, Schrambergből, Zweibrückenből, Mikefalváról, Szász-Csávásról és Pozsonyból. Köztük folklóregyüttesek is, akik március 13-án és 15-én műsort adtak a Közösségi Házban.

ORVOSI TANÁCSOK

A magasvérnyomás betegségről

Hypertónia /magasvérnyomás/, az az állapot, amikor a nyugalomban mért vérnyomás az életkornak megfelelő felsőhatár - felnőttön 150/90 Hgmm - fölött van. Ebben a betegségben szenved a 18 évesnél idősebb amerikai fehérek 20%-a, a feketék 30%-a. A gyakoriság az életkorral nő, a 65-74 éves korcsoport 64%-a beteg. Magyarországon ez az arány 72%! A magasvérnyomás az érlelmeszesedéses koszorúérbetegség legjelentősebb kockázati tényezője, az évenkénti szív eredetű megbetegedés és elhalálozás 35-45%-a közvetlenül a hypertonia számlájára írható. A normális minősítésnek három számadata van:

- 1.) a korcsoportnak megfelelő statisztikai átlag (elméleti jelentőség);
- 2.) az optimális érték - az egyén életkörülményeihez legjobban alkalmazkodóan szabályozott olyan nyomás, amellyel a szervezet összteljesítménye a legjobb, és az élettartam is a leghosszabb;
- 3.) normális zóna - az optimálist megközelítő érték, határain belül még sem a szervezet teljesítménye, sem az élettartam érdemlegesen nem csökken. (Egyszerű számítással: "100 + életkor" képlettel kapott érték, míg a diastolés "alsó" érték nem haladhatja meg a 90 Hgmm-t.

A betegek 10%-ában mutatható ki a vérnyomás-emelkedést kiváltó ok - vagyis a betegség következményes. Ilyenek:

- 1.) fogamzásgátlók, fogyasztó tabletták szedése;
- 2.) pajzsmirigy-túlműködés;
- 3.) mellékvesekéreg-túlműködés;
- 4.) vérszegénység;
- 5.) érlelmeszesedés;
- 6.) vesebetegségek;

7. veleszületett aorta (nagyverőér) szűkület stb.

A betegek 90 %-ánál az ok ismeretlen, ennek neve "essentiális" magasvérnyomás. Ebben igen gyakori a családi halmozódás. Hajlamosító tényezők: rendszertelen életmód, túlzott alkoholfogyasztás, elhízás, ülő életmód, túlhajtott idegállapot, alvászavarok, túlzott konyhasó-fogyasztás.

Tünetei: fejfájás (tarkótáji), szédülés, nyugtalanság, álmatlanság, szívtáji szúró fájdalom.

Fiatal korban kezdődik, s mindenképpen kezelendő, mivel még munkaképes korban a szív kimerítése, agyvérzés, vagy veseelégtelenség miatt korai halálhoz vezethet. Gondozással a szívinfarktus gyakorisága 60 %-kal csökkenthető.

Nem gyógyszeres kezelés:

- a.) testsúlycsökkenés;
- b.) telített zsír bevitelének csökkentése;
- c.) alkoholfogyasztás mérséklése;
- d.) rendszeres, dinamikus testmozgás;
- e.) nátrium-bevitel (konyhasó) korlátozása vitatott, de 40 év feletti embernél mindenképpen tanácsos;
- f.) a calcium-, magnézium-, káliumpótlás, valamint a relaxációs terápia hatékonysága nem bizonyított, de hatásos lehet egyes betegeknél.

A gyógyszeres kezelés függ a betegség eredetétől és súlyosságától (szövődmények, életkor!), beállítás után a gondozás, a jobb életkilátásokat és a minőségi életvitelt garantálja. Ehhez a beteg fegyelme, és együttműködése igen fontos tényező a kezelés hatékonysága szempontjából.

A gyógyszer szedését magunktól sose hagyjuk abba, mivel előfordulhat ilyenkor megvonási szindróma kialakulása, amikor a vérnyomás a korábbi kiindulási értéknél jóval magasabb szintre is emelkedhet, s ilyenkor igen gyakori a szövődmények fellépése: szívinfarktus, agyvérzés alakulhat ki. Erre mindig gondoljunk, s gyógyszerváltást csak orvosi javaslatra végezzünk, a gondozás keretében.

Dr. Vachaja József

A SZÁMOK ÉS MI

2.rész

Azt a kisiskolások is tudják már, hogy Pilisvörösvár, minekutána elkerülte a kitelepítés, kies hazánk legnagyobb német nemzetiségi, egyszerűbben, sváb települése. Itt egy kicsit elidőzhetünk.

Figyelemre méltónak találhatjuk, hogy 1980-hoz képest, amikor meggyven év múltán először kérdeztek rá az állampolgárok nemzetiségére illetve nyelvhasználatára, a "németek" száma és aránya az egész országban emelkedett. 1990-ben háromszor annyian vallották magukat hazánkban német nemzetiségűnek, mint tíz évvel korábban. Abszolút számban ez persze csak 17421 embert, az ország népességének 2,6 százalékát jelenti. A dolog azonban korántsem ilyen egyszerű. A népszámlálás során ugyanis három kérdést tettek fel az embereknek. Először, hogy milyen nemzetiségűnek vallja magát; másodsor, hogy melyik nyelvet tekinti anyanyelvének; harmadszor hogy milyen nyelveket beszél az anyanyelvén kívül. Nos, egyedül a "németek" voltak azok, ahol mindhárom válasznál növekedés tapasztalható 1980-hoz képest. Német anyanyelvűnek vallotta magát 21893 ember (3.2%), az anyanyelvén kívül az első beszélt nyelvként a németet nevezte meg 49660 személy (7.3%). Egy szó mint száz, a jelek szerint a német (ma is) a legnagyobb nemzetiség hazában. És, úgy tűnik, jobb és könnyebb ma német nemzetiségűnek lenni, mint tízegynehány éve. Mindenesetre megfontolandónak tarthatjuk, és éppen a német identitás mibenlétét illetően, hogy a nemzetiségi hovatartozásra adott válaszok eredményezik a legkisebb, a második beszélt nyelvre vonatkozó kérdésre adott válaszok viszont a legmagasabb nemzetiségi létszámot.

Hozzá kell tennünk azonban, hogy a nemzetiségi adatokat közreadó kötetben csak 463 település lakóinak adatai szerepelnek. 1980-ban ugyanis, amikor az emberek még nem szívesen válaszoltak az ilyen kérdésekre, a Statisztikai Hivatal egy kiegészítő vizsgálatot is lefolytatott, melynek során először is kiválasztottak olyan településeket, ahol a Nemzetiségi Szövetségek véleménye szerint jelentősebb nemzetiségi lakosság élt. Másodsor pedig "a település lakóit jól ismerő személyek ...helyi ismereteikre támaszkodva állapították meg az egy lakásban lakó személyek

együttesének nemzetiségi hovatartozását." Arról van szó tehát, hogy emberek, családok úgy lettek besorolva egy nemzetiségi csoporthoz, hogy ők maguk akkor nem feltétlenül vallották magukat németnek, szerbhorvátnak vagy szlováknak. (Mindezt persze csak a olvasóközönség tájékoztatásául írtam ide, hátha ez is érdekel valakit.)

A rövid kitérőben elmondottak azonban nem érintik falunk 1990-es nemzetiségi adatait. Illetve nem nagyon.

Lássuk Pilisvörösvár adatait 1980-ban!

Német nemzetiségűnek vallotta magát 40 fő, német anyanyelvűnek 135 fő, németül beszélt 2059 fő. Ezzel szemben a nemzetiségi minősítést elvégző aktivisták szerint Pilisvörösváron 4793 német nemzetiségű polgár lakott.

1990-ben német nemzetiségűnek vallotta magát 1233 ember, német anyanyelvűnek 437 fő, és német volt az anyanyelven kívül beszélt első nyelve 3025 embernek.

A különböző ismérvek kombinációja szerint tehát a német nemzetiségűek és/vagy németül beszélőknek a száma községünkben 3462 fő, a lakosság 31,3 %-a.

A magukat német nemzetiségűnek vallók közül 930 beszél, 303 viszont nem beszél németül. Azoknak a száma, akik beszélnek németül, de más nemzetiségűnek vallották magukat, 2229.

Na most mit okoskodhatunk ki ezekből az adatokból?

Először is fölhívnam a figyelmet arra, hogy a végső eredmény, a különböző kombinációk szerinti szám nem úgy adódott, hogy a három kérdésre adott válaszok számát egyszerűen összeadták volna. Arról az egyszerű tényről van szó, hogy ugyanazok az emberek két kérdésre is a "német" választ adhatták, hogy tehát azok, akik mondjuk német anyanyelvűnek és nemzetiségűnek vallották magukat, az összesítésben természetesen csak egyszer szerepelnek.

Föltűnhet, hogy hiába emelkedett az egyes kérdésekre adott válaszok száma, hogy tehát hiába vallották magukat többen német nemzetiségűnek, anyanyelvűnek, hiába beszélnek többen a németet második nyelvként 1990-ben, mint tíz évvel azelőtt, a német nemzetiségűek akkor megbecsült számához képest az összesített adatok csökkenést mutatnak.

Véleményem szerint ennek az lehet az oka, hogy azok a "helyi ismeretekkel rendelkező" emberek, akik 1980-ban megbecsülték a német nemzetiségűek számát, a származást vehették alapul. Való igaz, a népszámlálás nem kérdezt rá a származásra. Ha ez megtörténik, akkor

nyilvánvalóan jóval magasabb lenne községünkben a német menzesiségűek száma és aránya.

Lehet vitatkozni arról, helyes-e ez a módszer. A magam részéről úgy vélem, mégiscsak az a nemzetiségi, aki annak érzi, vallja magát. Akkor is így van ez, ha jól tudjuk, azoknak a száma, akik (magyarországi) németnek érzik és vallják magukat, nem feltétlenül egyezik meg. Másrészt azonban fölmerül a kérdés, német nemzetiségűnek tekinthető-e az az ember, akinek ugyan ősei "svábok" voltak, de ő maga már nem érzi ezt fontosnak, sőt talán még németül sem tud?

(A származást alapul vevő nemzetiségi statisztikával nézetem szerint könnyebben lehet manipulálni, például ha egy önkormányzat pénzügyi támogatáshoz, fejkvótához szeretne folyamodni; ez ugyan akceptálható igyekezet, a statisztika mégis torzítana.)

Arról is lehet, talán kell is vitatkozni, mennyire felelős az elmúlt évtizedek asszimilációs politikája a német nemzetiségűek számának csökkenéséért. Mindenesetre bármit is visszafordítani lehetetlen vállalkozás lenne. Én azt gondolom, új helyzet állt elő, amelyben át kell gondolnunk azt, mit jelent/jelenthet ma a német nemzetiségi identitás. A statisztikai adatokból véleményem szerint a generációk közötti különbségek olvashatók ki. Úgy vélem, a német anyanyelvűek között elsősorban azok az idősebb polgárok találhatók, akik gyermekkorukat, sőt felnőttkoruk egy részét is az immáron eltűnt nemzetiségi nyelvet beszélő közösségben töltötték el. Az ötvenes, de leginkább hatvanas évektől a mindennapi kommunikáció nyelve a magyar lett. Azok is magyarul beszéltek immár gyermekeikkel, akik először svábul tanultak meg gyermekkorukban, és csak az óvodában, iskolában magyarul. Föltehetően közülük, a középgeneráció tagjaiból kerültek ki azok, aki német nemzetiségűnek vallották magukat, és akik még részben beszélik anyanyelvüket. És azok is itt vannak, akik ugyan nem feltétlenül beszélik a nyelvet, mégis fontosnak tartják, talán származásuk miatt, nemzetiségi mivoltukat.

A legérdekesebb az a 2229 ember, aki más nemzetiségűnek, fölteszem, magyarnak vallotta magát, és a németet második nyelvként beszéli. Gyaníthatóan a fiatalabb generáció tagjai közül kerül ki legtöbbszörük. Az 1960 után született és felnőtt generáció legfeljebb a nagymamától hallhatott sváb beszédet, értheti ma is, de a német nyelvet, ha szorgalmas volt, az iskolában tanulta meg. És ez már nem a nagyszülők, az ősök nyelve.

A németet második nyelvként beszélők számának megnövekedése tükrözi az elmúlt évek fejleményeit, a Németországgal való kapcsolatok intenzívebbé válását, azt, hogy érdemes németül tanulni, mert a nyelvtudás tőkét jelent.

Úgy vélem, hogy a Németország, Ausztria felé megnyílt kapuk a német nyelvet beszélők számának növekedését eredményezi az elkövetkező években. Ez biztosra vehető. Az már nem biztos, de elképzelhető, hogy ennek következtében többen fogják (újra)felfedezni német nemzetiségi identitásukat is. Azt gondolom azonban, ennek az identitásnak már más alapjai vannak; az a "sváb" múlt, amire oly gyakran hivatkozunk, eltűnt, és azt gondolom, a "sváb" dialektust sem lehet már élő nyelvvé tenni.

Községünk lakói "asszimilálódtak"; a statisztika adatai is arról tudósítanak, hogy túlnyomóan németül beszélő magyarnak vagy magyarországi németnek tartjuk, érezzük magunkat. Én annak örülnék, ha nem kellene sem jó sváb, sem jó magyar mivoltunkat bizonyítanunk, főleg nem politikusok előtt, és mások rovására. Kettős identitásúnak lenni, két nyelvben otthonosan mozogni ugyanis kulturális többletet jelent, gazdagságot. Igen kellemes állapot ez, ha nem kontárkodnak bele, ha nem kényszerítenek kizárólagos hitvallásra.

Végezetül jó ha tudjuk, hogy bár abszolút számban falunkban él a legtöbb német nemzetiségű állampolgár, vannak olyan községei e honnak, ahol a németek aránya jóval magasabb, a lakosságnak több mint fele. A legtöbb ilyen falu Baranyában található. Az ország négy falusi településén találunk 70%-nál magasabb arányban német nemzetiségű lakosságot: Vaskeresztesen (Vas megye), Liptódon, Óbányán és Ófalun (Baranya).

És azt is tudhatjuk, hogy falunkban 153 szlovák, 23 román, 9 horvát, 9 szerb, 4 szlovén nemzetiségű illetve e nyelveken beszélő polgár él. És ne feledkezzünk meg a többségről sem!

Várad Mónika Mária

"Nem az kever bennünket bajba, amit nem tudunk. Inkább az, amit tudni vélünk, de rosszul tudjuk."

Igen tanulságos ez a mondás. Nem kell persze különösebb bátorság ahhoz, hogy bevalljam, az idézet nem tőlem származik. Emellett restellem kicsit, hogy nem hallottam

még arról a Berra jógiról, akitől a című választott frappáns gondolatot választottam. E választás indítékául a stockholmi Nemzetközi Békakutató Intézet (SIPRI) 246 oldalas, kivonatolt tanulmányának olvasása szolgált. Ez a munka sajnos megerősítette bennem azt a -sokak által megerősített - gyanút, amely inkább ténynek nevezhető, hogy az emberiség egyik legfőbb veszedelme az, hogy mindennapjainkat az atombombák árnyékában, állandó veszélyben kell megélnünk. A most közzétett jelentés egy nemzetközi csoport munkájának eredménye. A tanulmánynak komoly társadalompolitikai üzenete van, ennek ellenére igényes szakmai mű. Emellett pedig az utca ember számára is megszívlelendő mondanivalója van.

A jelentés sorra veszi azokat a közvetlen és közvetett veszélyeket, melyek az elmúlt évtizedekben kialakultak. A kivonatolt tanulmányból, némileg önkényesen, szeretnék az újság hasábjain néhány fontosabb adatot ismertetni.

Jelenleg a világ plutóniumkészletének 30, dúsított uránkészletének pedig kevesebb mint 1 (!) százalékát ellenőrzi a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség. A legnagyobb készletekkel a nukleáris nagyhatalmak, az Egyesült Államok, a volt Szovjetunió, Nagy-Britannia, Franciaország és Kína rendelkeznek. A volt Szovjetunióban 720 tonna uránt tárolnak, nagyrészt a Start szerződések értelmében leszerelésre váró robbanófejek töltetként. Az Egyesült Államok, az Oroszországgal kötött szerződés értelmében ebből 500 tonnát vásárol meg, elsősorban abból a meggondolásból, hogy az ne jusson illetéktelen kezekbe. A világ plutóniumkészletének mintegy 20 százaléka található az Atomklubhoz nem tartozó országokban, többnyire atomerőművek melléktermékeként.

A SIPRI becslése szerint 1991 végére Izrael 240-250 kilogramm plutóniumot állított elő és 45-99 nukleáris szerkezetet gyárthatott. Pakisztánnak 6-10, Indiának csaknem 60 atombombához elegendő hasadóanyag áll rendelkezésére. Észak-Korea 1995 végére 4-7 atomfegyverhez elegendő plutóniumot halmozhat fel. Irak 1994-re valószínűleg atombombát állított volna elő, ha nem jön közbe az Öböl-háború. Az említett országok egyike sem erősítette meg, hogy nukleáris fegyverkezési programja lenne.

Egyes országok, Argentína, Brazília, a Dél-Afriai Köztársaság, Tajvan viszont a jelek szerint feladták korábbi atomfegyverkezési ambícióikat - olvasható a SIPRI jelentésében.

Mivel a világ atombombái globális veszélyt hordoznak, fontos, hogy amit tudni vélünk, jól tudjuk. A tudomány mai állása

szerint földünk nagyon sérülékeny, és globálisan több veszélyt kell leküzdenünk, amit csak az egész emberiség összefogásával lehet elérni. Ezt azért is érdemes megjegyeznünk, mert napjaink számtalan példája bizonyítja, hogy vallási vagy etnikai csoportok fanatikus vezetői semmilyen eszköztől sem riadnak vissza céljaik eléréseért. Végezetül pedig nem szabad figyelmen kívül hagyni egyes politikusi boszorkánykonyhák "menüjét" sem. E menük egymással rivalizálva erősítik egymást, s ennek beláthatatlan következményei lehetnek, mindannyiunk számára.

-szf-

HA ÉLET SZÜLETIK A VILÁGRA...

Az alábbi cikk az Egészségügyi Dolgozó c. lapban jelent meg 1962. január 1-én, Murányi József volt a szerzője.

A gyerekek így hívják faluszerte: Gólya néni", Mari néni". Népszerű Pilisvörösvárott, ahol 48 évig, nyolc hónapig és 15 napig látta el a szülésznői teendőket. Idén októberben nyugdíjazták, hetven éves korában. De hatvannak sem látszik özv. Fetter Jánosné, aki működése során 5363 gyermeket /köztük 59 ike párt/ segített a világra. Menyének /illetve tanár fiának/ két csemetéjét is.

-A leányunokám már kórházban született. Most már bemennek a kórházba -magyarázza Mari néni. De ne menjünk a dolgok elébe. Kezdjük azzal, hogy Schreck Mária 1913 januárjában Budapesten, a Röck Szilárd utcában megkapja lepedő nagyságú bába-oklevelét. Visszamegy szülőfalujába /apja ott napszámos- és felcsap magánbábának. Az asszonyok még nem ismerik, nem bíznak benne eléggé -így az első esztendőben csak 17 "esetet" jegyez be könyvébe.

1916-ban férjhez megy. Férje gépfűtő a helyi bányában, s háború kitörésétől tengerész az Adrián. Öthónapos a fiúk, amikor a kiemelt

tengeri akna felrobban csónakjukban. Azóta a bábaasszonyt özvegy Fetternének hívják.

-Miért nem ment újra férjhez? -Soká várat a válaszra. -Egy életben csak egy embernek esküdhettek örök hűséget... Meg a fiamat is szépen akartam felnevelni.

Szigorú elvek ezek, s a többi is szigorú. -Úgy vigyáztam rájuk, mint a szemem fényére - babusgatja elém műszereit. -Látja, öreg jószágok, mégsincs rajtuk rozsdá. De a lelke men sincs. Néha megkörnyékeztek: Mari néni, baj van... Hiába ígérgettek. Ilyet nem szabad csinálni! Ha élet születik a világra - nincs ennél csodálatosabb! Ha beteg az a lány vagy asszony, menjen el az orvoshoz, de egészségesen nem szakadhat meg az élet.-

A vörösvári asszonyok, akik a kezdő szülésznőt bizalmatlanul fogadták, talán ezekért a sokszor túl szigorú elvekért szerették meg Fetterné. S ezért nem replikáltak, amikor 1917-ben kinevezték a község hivatalos szülésznőjévé. Előveszi a könyvét. 1917-ben már 59 asszonynak segített. 1921-ben és 22-ben volt a legáldottabb esztendő. Én egyedül 227 babát, főleg fiúkat fürösztettem. Mindét esztendőben ennyit. A többi évben kevesebbet, de mindig többet 140-nél.

Hogy miért is érdekesek ezek a számok? A nyugdíjas szülésznő kéretlenül is elmagyarázza:

-Tudja, én így számolom: mikor a fiam hazajött az amerikai fogságból, és nem az ország másik végében, hanem itt taníthatott, kevesebbet dolgoztam. Akkor már hárman voltunk községi szülésznők. De többen is laktak már a faluban! Tessék csak ezt megnézni! Ugye, milyen kis számok? 1958-ban 22, 1960-ban 16, idén 9. Az asszonyok már a kórházba mennek! Régen, mint a tűztől, úgy féltek a kórháztól! Meg pénzük sem volt nagyon. Néhány asszony, akinek már az anyját is én segítettam a világra, üzent: Jöjjön, Mari néni, itt a mentő, jöjjön be velünk a kórházba!

Elszaladt az idő. Ez más dolgokon is meglátszik. A falumon és Pesten kívül nem jártam én még sehol. Most meg utazom Parádra. - Csak nem üdülni? -De bizony! Üdülni, három hétre...

Csak a második héten meg ne unja a tétlenséget...

Közreadja:

Fogarasy/Fetter Mihály

JÓTÉKONYSÁGI GRADUS-BÁL

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Gradus Egyesület alapító tagjai és a szervezők köszönetet mondanak mindazoknak, akik segítségünkre voltak a Gradus-bál megrendezésében és lebonyolításában.

Külön köszönet jár mindazoknak, akik tombolaajándékaikkal hozzájárultak a bál bevételéhez:

Kovács Antal (Potyka), Szivek Mihály kiskereskedő, Halmschláger vendéglő, Magyarországi Németek Szövetsége, Wieszt Ferenc zöldséges, Manhertz István zöldséges, Babák Boltja, Pataki Gábor élelmiszerüzlete, Fetter György fodrász, Molnár Sándor kőfaragó, Szintai Mártonné papír-írószer kereskedése, Bergendy László autófényező, Hidasi Márton élelmiszerüzlete, Müller Kávéház, Altbäcker-Sodró zöldségüzlet, Sztinkáné Mirk Zsuzsa, Mátrai Mátyás üveges, Denk József virágüzlete, Ludvig virágüzlet, Tóth József vegyeskereskedése, Tácsik Géza péksége, Wippelhauser Márton cukrász.

A bál bevétele 71.150 Ft volt, melyet a Gyermekekért Alapítvány javára fizettük be. Az Egyesület a befolyt összeget egy tornaterem-közösségi terem építésére kívánja felhasználni. A termet a Hősök téri Gradus óvoda területén fogjuk felépíteni.

A Gradus vezetősége

ntag

MIRE KÖLTÖTT AZ ÖNKORMÁNYZAT 1992-BEN?

Elkészült az Önkormányzat 1992. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló rendelet. Ennek alapján adjuk közre az alábbi, általunk fontosabbnak tartott adatokat.

I. A POLGÁRMESTERI HIVATALHOZ TARTOZÓ KIADÁSOK

1. A Polgármesteri Hivatal működésére és feladatainak ellátására: 74.608 e Ft

2. Községfejlesztésre:

-A Templom téri Ált. Iskola tornatermének befejezése	5.639 e Ft
-A Vásár téri Ált. Iskola ráépített tantermeinek befejezése	3.315 e Ft
-Német Nemz. Képzési Központ	93.090 e Ft
Ebből az önkormányzat része	14.000 e Ft
-Falumúzeum vásárlása	2.340 e Ft
felújítása	1.800 e Ft
-Szennyvízcsatorna építés	13.407 e Ft
-Útépítés (Templom tér)	3.759 e Ft
-Iskolakert vízelvezetése	0.734 e Ft
-Gázbevezetés + felújítás a Napos Oldal Szociális Központban	1.076 e Ft
-Szakorvosi Rendelő, egészségügyi gépek vásárlása	2.168 e Ft
-Jegyzői szolg. lakás rendezése	1.628 e Ft
-Számítógép és programvásárlás a Polgármesteri Hivatalban	0.384 e Ft
-Földterület vásárlása	0.380 e Ft
-Művelődési Ház felújítása	0.395 e Ft
-Köztetető felújítása	0.255 e Ft
-Gázbevezetés a Polg. Hivatalba	0.545 e Ft
-Buszmegálló létesítés	0.240 e Ft
-Telefon a B.fenyvesi táborba	0.029 e Ft
-Mozigép átvétele	0.108 e Ft
-ABC villanyoszlopa	0.034 e Ft
-Előleg a Szabadság u. építésére	1.000 e Ft
-Előleg önkom. mikrobusz vás.-ra	0.700 e Ft

3. Segélyek, támogatások:

-Rendszeres szociális segélyek	0.248 e Ft
-Rendkívüli szociális segélyek	3.908 e Ft
-Rendszeres nevelési segélyek	2.406 e Ft
-Rendkívüli nevelési segélyek	4.809 e Ft
-Lakossági közműfejl. tám.	13.379 e Ft
-Egyéb segélyek, juttatások	1.838 e Ft

4. Társadalmi szervezetek támogatása:

-Alapítványok	0.451 e Ft
-Egyházak	0.680 e Ft
-Nemzetiségi szervezetek	1.317 e Ft
-Társadalmi szerv./egyesületek/	1.771 e Ft

II. ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEKHEZ TARTOZÓ TÁMOGATÁSOK

1.Német Nemz. Óvoda /Rákóczi u.	18.605 e Ft
2.II.sz. Napköziotth. Óvoda	13.836 e Ft
3.GRADUS Napköziotth. Óvoda	5.111 e Ft
4.Gimnázium és Közgazd. SZKI	27.514 e Ft
5.Község gondnokság	40.888 e Ft
Saját bevételéből fedez:	26.305 e Ft
6.Német Nemz. Isk./Vásár tér	24.922 e Ft
7.Napos Oldal Szoc. Központ	3.338 e Ft
8.206.sz. Ipari Szakm.Képző I.	39.906 e Ft
9.Szakorvosi Rendelőintézet	83.570 e Ft
10.Templom téri Ált. Iskola	38.921 e Ft
11.Zeneiskola	5.528 e Ft

(A rendelet teljes szövege megtekinthető a Polgármesteri Hivatalban ill. a Nagyközségi Könyvtárban.)

G.I.

Új Pilisvörösvár Ma

közeleti folyóirat

Felelős szerkesztő és kiadó: Steckl Anna. - Szerkesztők: Váradi Mónika Mária, dr. Baska Ferenc, Gromon István, Krupp László, Szabó Ferenc. - Cím: 2085 Pilisvörösvár, Kálvária u. 8. - Fogadóóra: péntek 17-18 h. - Lapzártá: minden hónap 10-én. - Lapunk megvásárolható: Havas trafik, Kávéház, Büfé, Áprili cipőbolt, Krausz terménybolt, Újságárus, Szam italbolt, Ludvig virágüzlet, orvosi rendelő, patika, Szmrk trafik, könyvtár.

tengeri akna felrobban csónakjukban. Azóta a

Környezetvédelem otthon (I.)

Napjainkra már a legfelhőtlenebb lelkiületű konzumensek is a bőrükön érzik az utóbbi időszak túlzott fogyasztásának közvetlen hatásait. Vagy ha nem is szó szerint a bőrükön, hát az orrukkal, vagy a kirakatok negédes látványán kifinomult látásukkal kell hogy észleljék a bajt. Gondoljunk itt csak a csordultig telt hulladéktelepekre, nyersanyagaiban lezsarolt, lepusztult bányagödörökre, tarra vágott erdeinkre Európában és világszerte. Senki ne mondja, hogy nem tehet róla!

Mindenki egyformán tehet róla, de érte sajnos még kevesen tesznek. Vegyünk sorra néhány praktikus ötletet, melyek előfordulnak szinte mindegyik nyugat-európai környezetvédelmi brosrában:

A legtöbbet vásárlási szokásaink megváltoztatásával tehetünk akár - szó szerint - holnapról magunkért és gyermekeinkért. A rosszul megválasztott, korszerűtlen tisztítószer használataival, agyondíszített és vastagon becsomagolt termékek vásárlásával, szerves oldószerekkel dúszított színezékek felhasználásával mind azért ügyködünk, hogy holnap egy fokkal nehezebb legyen számunkra. De sokat tehetünk a mindennapi házkörűli tevékenységeink felülvizsgálatával. Például a fűtési módszerek, a kertészkedési gyakorlat, vagy a keletkező konyhai és veszélyes hulladékokkal való bánás közel szakszerű megválasztásával. Ugyanis komolyan senki sem várhatja el azt, hogy a családok teljes fegyelemben, formára szabott aktivitással és eredményességgel veszik ki részüket a nagy világmegmentésből. Ezért használom szándékosan a "közel szakszerű" megfogalmazást. Szerintem igazán ezen a területen lenne alkalmazható a "mindenki képességei és igényei szerint" elv.

Mit és hogyan tegyünk helyesen, vetődik fel a kérdés, amint megfogalmazzuk az amúgy nemes célt. A fentebb említett "fejlettebb" nyugati gazdaságok hatásai különféle, a portékákon feltüntetett emblémákkal orientálják a degeszre tömött polcok között szédelgő polgárt. Amin szerepel egy mosolygó béka, giliszta, vagy kakukkfőként mentes, kicsattanó egészséges rigó fészekalj az nyugodt lekiismerettel megvehető. Az alapötlet szerintem nem rossz, de többször személyesen meggyőződve a hatástalanságáról kijelenthetem,

hogy önmagában nem elégséges, ha a fogyasztás szerkezetét próbálják alakítani "szakemberek", hanem fel kell vállalni a népszerűtlen feladatot, és egyre gyakrabban hangoztatni a túlfogyasztás haszontalanságát, értelmetlenségét, parazita lelkiületiségét. Akiktől viszont ez befolyásuknál fogva elvárható lenne, azoktól sosem fogjuk hallani az önmérsékletre buzdító szónoklatokat.

Mielőtt az a vád érhetne, hogy fejlődésellenes lennék, vagy ókonzervatív érzelmű őskövület, le kell szögezmem, hogy magam is szívesen hinnék gyanakvás nélkül a világmegváltó, buzdító-emblémás módszerek kizárólagos hatásosságában, de a saját tapasztalataim intenek óvatosságra, kötelező gyanakvásra. Határozott véleményem szerint minden modern gondolkodású ember tudatosan kell részt vegyen a mikrokörnyezetének alakításában, és hiszem, a legfontosabb eszköz az egyén kezében a pénz, mellyel vásárol, és így elősegíti a piacon kínálattal megjelenő ártermelők környezetbarát szemléletének kialakulását. Másrészt az állam kezében is az egyetlen eszköz az anyagi javak kiáramlásának optimalizálása a hosszú távon környezetromboló fogyasztás korlátozására.

A sorozat folytatásaként a következő számban különféle szócikkekben vett példák elemzésén keresztül azt vizsgálom meg, mit tehet az egyén, a család fogyasztóként, viselkedve környezetéért, valamint kitérek arra, hogy melyek az önkormányzat szintjén megvalósítható környezetvédelmi intézkedések.

(Baska)

HIRDESSEN

AZ

ÚJ PILISVÖRÖSVÁR MÁ-BANI

Egész oldalas hirdetés:	4000 Ft + ÁFA
Fél oldalas hirdetés:	2000 Ft + ÁFA
Negyed oldal:	1000 Ft + ÁFA
Ennél kisebb hirdetések szavanként:	10 Ft + ÁFA

VIRÁGVASÁRNAP

Palmsonntag

SINGT DEM KÖNIG
FREUDENPSALMEN...

ÉNEKELJETEK
ÖRÖMSZOLTÁROKAT...

Singt dem König Freudenpsalmen,
Völker, ebnet seine Bahn!
Salem, streu ihm deine Palmen,
Sieh: dein König naht heran!
Dieser ist von Davids Samen,
Gottes Sohn von Ewigkeit.
Der da kommt in Gottes Namen,
Er sei hochgebenedeit!

David sah, im Geist entzückt,
Den Messias schon von fern,
Der die ganze Welt beglückt:
Den Gesalbten, unsern Herrn.
Tochter Sion, streu ihm Palmen,
Breite deine Kleider aus!
Sing ihm Lieder, sing ihm Psalmen,
Heut beglückt der Herr dein Haus!

Sieh, Jerusalem, dein König,
Wie voll Sanftmut kommt er an!
Völker, seid ihm untertänig:
Er hat allen wohlgetan!
Den die Himmel hoch verehren,
Dem der Chor der Engel singt,
Dessen Ruhm sollt ihr vermahren
Da er euch den Frieden bringt!

Geister, die im Himmel wohnen,
Preist den großen König heut;
Und ihr Völker aller Zonen,
Singt: "Er sei gebenedeit!"
Singt: "Hosanna in den Höhen!",
Hochgepriesen Gottes Sohn!
Mögen Welten einst vergehen,
Ewig fest besteht sein Thron!

Aus der Kindermund erschallet
Schon das Lob, das dir gefällt;
Auch der Jugend Loblied wallet
Heut zu dir, o Herr der Welt!
Menschenkinder, allzusammen
Preist des Königs Herrlichkeit;
Alle Engel, sprechet: "Amen!"
Mit der ganzen Christenheit!

ÉnekeljeteK örömszoltárokat a királynak,
Népek, egyengessétek az ő útját!
Szálem, szórd elé pálmádat,
Nézd: királyod közeledik!
Dávid Sarja ez (itt),
Isten örök Fia.
Áldott legyen,
Aki Isten nevében jön!

Dávid -lelkében elragadtatva-
Már messziről látta a Messiást,
Aki az egész világot boldoggá teszi:
A Fölkentet, a mi Urunkat.
Sion lánya, szórj elé pálmát,
Terítsd elé ruháidat!
Énekelj neki énekeket és zsoltárokat,
Ma megörvendezteti házat az Úr!

Lásd, Jeruzsálem, királyodat,
Mily szeliden érkezik!
Népek, fogadjátok alázattal:
Ő mindenivel jót tett!
Kit a mennyek tisztelnek,
Kinek az angyalok kórusa énekel,
Annak dicsőségét gyarapítsátok,
Mert ő hozza el nektek a békét!

Lelkek, kik a mennyben laktok,
Dicsőítsétek ma a nagy Királyt;
És ti, minden országok népei,
Énekeljétek: "Áldott legyen!"
Énekeljétek: "Hozsanna a magasságban!"
Magasztaljátok Isten Fiát!
(Mert) elmúlhatnak egykor majd világok,
(De) szilárdan áll örökké az ő trónja.

Gyermekek szájából hangzik fel immár
A dicsőítés, mely tetszik Neked;
Az ifjúság dicsőítő éneke is
Hozzád száll ma, ó világ Ura!
Emberek, mindannyian együtt
Magasztaljátok a dicsőség Urát;
Minden angyalok, mondjátok: "Ámen!"
Minden kereszténnyel együtt!

GONDOLATOK MINDEN
HETRE

Március 28-április 3.

"Jézus könnyekre fakadt."

/János evangéliuma 11.35/

Lázár feltámasztásának történetében Jézus és Mária, Lázár huga találkozása a legbensőségesebb pillanat. Jézus e találkozás közben könnyekre fakad. E leírásból nem egy fölöttünk álló csodatévő tanítót ismerünk meg, hanem a barátait szerető embert.

Sajnos, sokszor elfeledkezünk Jézus emberségéről. Valami elérhetetlen magasba helyezzük, ég és föld között lebeg. Ezért imánkban, lelki életünkben sem merünk elég közel férközni hozzá. Pedig Jézus nagyon is emberien megközelíthető. Istenfiúsága, bűnnélkülisége nem jelenti azt, hogy nem voltak érzelmei. Sokszor bosszankodott tanítványai értetlenségén, felmérgesedett a templomi árusokon, és könnyekre fakadt, amikor szereteteit gyászolni látta. Ez nemcsak abban erősít meg bennünket, hogy Jézushoz félelem nélkül, emberségén át közelítsünk, hanem abban is, hogy amint Jézus is vállalta érzelmeit, úgy mi sem zárkózzunk el azok elől.

Meg kell tanulnunk örülni és sírni is, hogy ezáltal is hasonlítsunk Jézusra.

Április 4-10.

"Istennel való egyenlőségét nem tartotta olyan dolognak, amihez feltétlenül ragaszkodjék, hanem szolgai alakot fölvéve kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez."

/Filippi levél 2.6-7/

Szent Pál apostol Isten szeretetének legnagyobb titkáról ír. Jézus lemondott isteni természetéről, és hasonló lett hozzánk. Isten így tudott a legjobban az emberekhez férközni. Amíg üzenete távoli kinyilatkoztatás, addig az ember kényszerből, félelemből, esetleg hagyományból, megszokásból teljesíti.

De Isten Jézusban emberré lesz, és így egyenrangú félként jön felénk. A szeretetnek határtalan gesztusa ez. Éppen ezért Szent Pál apostol úgy vezeti be ezt a Krisztust magasztaló részt, hogy ugyanez a lelkiület legyen meg bennünk is. Ez azt jelenti, hogy ezentúl mi sem lehetünk kívülállóak semmilyen gondban. Nem eresztethetjük el a fülünk mellett senkinek a panaszát sem. Hasonlóvá kell lennünk ahhoz, akivel éppen együtt vagyunk, akivel beszélgetünk. Valljuk be, minket mennyire bánt, hogyha más emberrel beszélgetünk, és az nem figyel minden idegszálával ránk. De ugyanakkor, ha nekünk kell valakit meghallgatnunk, sokszor már a válaszon jár az

eszünk, hogy bölcsnek látsszunk, vagy azon, hogy a saját gondjainkkal hogyan tudnánk rákontrázni. De ez nem vezet a megoldáshoz. Szolgai alakot kell öltetni, és hasonlóvá kell lenni a másik emberhez!

Teréz anya egyszer azt mondta, hogy nem arra volna szükség, hogy sok pénzt összeadjanak a missziója számára, hanem arra, hogy elmenjenek az emberek, és részt vállaljanak a haldoklók életéből. Jézus is így jött közénk, megváltásra váró bűnösök közé.

Április 11-17.

"Életetek Krisztussal el van rejtve Istenben."

/Kolosszei levél 3.3/

Húsvét hetét éljük. Fölszabadultunk a nagybőjt önvizsgáló nyomása alól. Most csak a feltámadásra, Jézusra figyelünk. Kiteljesedhet bennünk a keresztyén öröm és béke. Nincs miért aggódnunk, mitől félnünk. A feltámadással mi is új életet kaptunk. Istenből táplálkozót, Benne megnyugvót. Igen, életünk el van az Istenben. Elrejtve kíváncsiskodó szemek elől, elrejtve a bűn elől, hogy minél teljesebben megélhessük Istennel a közösséget. Úgy vagyunk, mint a csecsemő, akit anyja nem visz ki az utca forgatagába, nehogy elkapjon valami betegséget, nehogy valami baj érje. Isten atyaián félt, táplál és gondoz minket. Húsvét hetében ezért is adjunk hálát!

Április 18-24.

"Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban."

/Apostolok csel. 2.42/

A keresztyén emberek minden korban csodálattal fordultak az Egyház kezdete felé. Mindenkit megfog az első hívek lelkesedése, tisztasága, ereje, amelyből olyan hatalmas misszió, és sok-sok vértanú fakadt. Mindennek titkát foglalja össze ez a mondat.

A hívek kitartottak az apostolok tanításában és a közösségben, a kenyértörésben és az imádságban. Erre a négy alapkőre építi Isten a Lélek által az Egyházat. Ma is erre épít. Mindenütt, ahol megvalósul ez a négyes egység,

az Egyház élővé lesz. Mindehhez az első kulcsfogalom az apostol szó. Az apostolok azok, aki közvetlenül Jézus mellett éltek, nekik tárta fel legjobban önmagát. Éppen ezért a megújulás első feltétele, hogy legyenek ilyen apostoli lelkületű emberek, akik körül kialakul Isten vonzása. Ezek az Isten választotta emberek képviselik a helyes tanítást, mert szavaikat Isten teszi élővé. Ők formálják, alakítják a közösséget is. Segítik az embereket szeretetükkel, hogy megnyíljanak egymás felé. De emellett fontos a kitartás a kenyértörésben, azaz a szentségi életben, és az imádságban. Hiszen hiába él mellettem a legnagyobb szent, ha nem vállalom Istennel a személyes kapcsolatot. Ezt pedig az utóbbi kettő adja. Így Isten egyszerre szól hozzánk mások által a tanításban és a közösségben, és személyesen a kenyértörésben és az imádságban. A megnyilatkozásnak ez az egysége adja kereszténységünk erejét. Ebben legyünk mi is állhatatosak, mint az első keresztények, és akkor mi is átéljük Isten hatalmas csodáit.

Ujházy András

ELTÁVOZTAK KÖZÜNK

Nick Katalin /81/ Draxler József özvegye
Mária u. 6.
Ács Ilona /45/ Weller József felesége
Kodály Z. u. 5.
Manhertz István /83/ Iflinger Mária özvegye
Templom tér 15.
Müller Jakab /89/ Hetzmann Anna özvegye
Kodály Z. u. 9.
Szauer Mária /46/ Risztics József felesége
Fő u. 34.
Kavalák András /71/ Scheller Anna férje
Csalogány köz 1.
Juhász Lajos /80/ Bizinger Anna férje
Arany J. u. 8/a
Gábeli József /48/ Wippelhauser Terézia férje
Gárdonyi u. 3.
Lieber Terézia /84/ Lieber Márton felesége
Szt. János u. 42.
Háber Teréz /81/ Murner Mátyás felesége
Petőfi S. u. 77.

GÁZ-HÍREK

A Gáztársulás II. kérésére az alábbiakban változtatás és kommentár nélkül közöljük a társulás elnökének Botzheim István polgármesterhez írt január 15-i levelét. /A szerkesztőség/

Tisztelt Polgármester Úr!

Megértését kérem, hogy 4035/1992.sz. levelére csak megkésve tudok válaszolni, de személyes dolgok /műtetem/ akadályoztak ezidáig.

A Képviselőtestület 179/1992. /X.22./ sz. határozatában javasolja a Gáztársulás II. mielőbbi elszámolását.

Tájékoztatásul közlöm a következőket:

1989-ben a Nagyközségi Tanács összeállította a pilisvörösvári utcák címjegyzékét és ennek alapján 1990-ben a TIGÁZ-zal hálózatzfejlesztési megállapodást kötött.

Ez a megállapodás képezte a Gáztársulás II. alapidokumentációját, melynek alapján a CIRKOBAU Rt-vel vállalkozói szerződést kötött a község teljes gázhálózatának kiépítésére.

A kivitelezési idő alatt derült fény arra, hogy a címjegyzék egyes utcaszakaszokat ill. a közök zömét nem tartalmazza, így azokra a társulás nem rendelkezik fogyasztói megállapodással.

A megkötött szerződés tartalmát képező közel 26 km hosszú vezetékszakasz kiépítése a szerződés szerinti határidőn belül befejeződött. Az alapszerződésben nem szereplő utcák és közök - Órhegy-, Hámán K.- Kápolna utcák folytatása, Külső Bécsi út, Angeli-, Pozsonyi-, Vasút-, Dózsa- és Kossuth köz- dokumentációjának pótlása, s a szükséges engedélyek beszerzése után a hálózatzépítést megkezdtük, és az itt lakók zömét még 1992-ben gázzal elláttuk.

Engedélyezési problémák miatt az előző felsorolásból 1993-as megvalósításra húzódik át a Dózsa köz, a Kápolna- és a Hámán K. utca gázvezetékének meghosszabbítása. Tehát az Önök által javasolt mielőbbi elszámolás csak a teljes kivitelezési munkák elkészülte után lehetséges, ami 1993. II. félévére várható.

Az 1991-ben megpályázott Központi Környezetvédelmi Alapból engedélyezett állami támogatási szerződésünket a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériummal, valamint a Budapest Bank Rt-vel 1991 decemberében írtuk alá. A megnyert támogatási összeg 4,9 millió Ft, mely összeg azóta a számlánkra megérkezett és a Társulást visszatérítési kötelezettség nélkül illeti meg.

Társulásunk az így elnyert támogatást a "családi házak fűtésének korszerűsítése, a lakosság életszínvonalának növelési igénye, valamint a

köztség levegőtisztaság-védelmi állapotának javítása érdekében..." kérte, /idézet a pályázatból/ és kapta. Ezért a teljes támogatási összeg a lakosok ill. tágabb értelemben a lakások -az Előjáróság tulajdonában lévők is- bekerülési költségét csökkenti.

Előzetes kalkulációnk szerint az ingatlanra /lakásra/ eső beruházási összeg nem haladja meg a 38.000 Ft-ot, de ez az összeg csak a kivitelezés teljes befejezése után pontosítható.

Grószné Krupp Erzsébet elnök

A MUNKANÉLKÜLI JÁRADÉKRÓL

Jó, ha Ön is tudja, hogy az 1993. január 1. után megállapított munkanélküli járadék **legfeljebb egy évig jár.**

A munkanélküli járadék összegét a munkanélkülivé válást megelőző négy naptári negyedévben elért átlagkereset alapulvételével (ez a járadék alapja) kell kiszámítani. A járadék összege a folyósítási időszak első negyedében (I. szakasz) a járadékalap 75%-a, a további háromnegyed részében (II. szakasz) a járadékalap 60%-a.

A munkanélküli járadék összegének alsó határa 8600 Ft, felső határa a folyósítás I. szakaszában 18.000 Ft, a II. szakaszában 15.000 Ft. Ha a járadék alapját képező átlagkereset a munkanélküli járadék alsó határánál alacsonyabb, a munkanélküli járadék az átlagkeresettel megegyező összeg.

Csak a munkaviszony megszűnését követő 180 nap elteltével folyósítható a járadék, ha a munkanélkülivé válást megelőző 180 napon belül:

-a munkavállaló rendes felmondással, vagy azonnali hatállyal próbaidő alatt szüntette meg a munkaviszonyát,

-továbbá akkor, ha a munkáltató rendkívüli felmondással szüntette meg a munkaviszonyt.

A munkanélküli járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak alapulvételével kell megállapítani, ameddig a munkanélküli a munkanélkülivé válást megelőző négy év alatt a járulékfizetési kötelezettségét teljesítette.

(1995-ig járulékfizetési időnek számít a munkaviszonyban töltött idő.)

dr. Götzinger István

/az MSZOSZ Pest megyei Képv.
vezetője/

HÍROLLO

Mindenki jól járt: Három kamion tulajdonosa szeretne hitelt felvenni az egyik gépjármű felújítására, vizsgáztatására. Az állami banknál, hosszas várakozás után, "belenéznek" a kérelembe, majd hümmögve így szólnak: ez kockázatos... Azután a bank egyik ügyintézője megszűgja egy magán befektetési tanácsadó címét. Itt egy gépiró és egy vállalkozó hirdetés útján gyűjti a bank kamatainál többet kívánók és a pénzt keresők címét, összehozzák a partnereket, de az ügyleten kívül maradnak.

A kamionos így jutott egy nap alatt havi tíz százalék mellett egy millió forintos hitelhez. A kötelezvényben persze egy szó sem esik a kamatról! Végülis mindenki jól járt! Az állami bank, mert nem kellett kockázatot vállalnia. A bank alkalmazottai, mert ezért a fizetésért nem kellett dolgozniuk. A befektetési tanácsadó, mert 13(!) százalék közvetítői jutalékot számolt fel a kamionosnak. A pénzt kölcsönző, mert havi tíz százalék kamathoz jutott, anélkül, hogy erről az APEH tudomást szerezne. A kamionos, mert a felújításhoz azonnal pénzhez jutott, azt hamar meg is keresheti. Szóval, mindenki jól járt...

ÉS L.T. 1993. 2.

Zongorabérlet, magyar módra:

Magyarország hovatovább Kelet-Európa Itáliája lesz. Járványos méretet öltött az értelmiségi bűnözés, a fekete gazdaság. A *The Daily Telegraph* című angol lap tudósítója szerint a magyarországi GDP egyharmadát teszi ki, és természetes gyakorlattá vált az adócsalás. Ez az adócsalás hozzájárul a 2,3 milliárd dolláros költségvetési hiányhoz, amiért is az IMF "leállította" 400 millió dollár hitel folyósítását. Az angol tudósító szerint a magyarok ráadásul büszkéek csalásaikra. "Nem vagyunk elvetemültebbek, csak ügyesebbek, mint mások a térségben", magyarázta a külföldi tudósítónak egy illető, akinek tanácsadói szolgáltatását, adókimélés céljából, "zongorabérlet" címszó alatt számolta el a vállalat.

Esti Hírlap 1993. 03.02.

Drágul a temetkezési költség: Megszűnik az eddig állampolgári jogon járó 4000 forintos állami hozzájárulás a temetkezési költségekhez. A szakminiszter véleménye szerint a TB-költségek a továbbiakban ezt a megterhelést nem bírják el. Mivel az új törvény szerint a szociálpolitika hatáskörébe tartozik majd a pénzbeni támogatás elbírálása, az önkormányzatok egyéni elbírálás alapján döntenek a temetkezési költségekhez való hozzájárulás mértékét. *Nap-Kelte 1993. 03.03.*

ELHATÁROLÓDÁS

A KDNP Pilisvörösvári Szervezete elhatárolja magát a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) Pilisvörösvár és Környéke Szervezete által szervezett rendezvényektől, függetlenül attól, hogy az adott rendezvény meghívott előadója mely politikai pártnak a tagja.

*Kereszténydemokrata Néppárt
Pilisvörösvári Szervezete*

HIRDETÉS

Tisztelettel tájékoztatjuk Önöket, hogy
ÚJ CUKRASZDA
nyílt Pilisvörösváron, a Szabadság u. 23.sz.
alatt.

/A Gimnázium mellett/
**MINDEN KEDVES VÁSÁRLÓT
SZERETETTEL VÁRUNK!**
Különbéféle süteményeket, fagylaltot, kávét,
üdítőitalokat
nagy választékban kínálunk!
TERJEN BE HOZZÁNK!
Indre Károlyné és családja

HIRDETÉS

Építőipari vállalkozó különféle kőműves -és
burkolómunkákat parkettacsizolást -és
lakkozást vállal!

Új házak kivitelezési munkálatai
kulcsátadásig, régi házak felújítása
garanciával!

Név és cím a szerkesztőségben!

SPORT

LABDARÚGÁS

1993 március 14-én játszotta idei első
mérkőzését a PSC ifjúsági és felnőtt csapata.

Pilisvörösvár - Örkény /IFI/:

1 : 1

Játékvezető: Nagy II. József.

Összeállítás: 1. Majnek Pál, 2. Gosztola Gyula,
3. Gosztola István, 4. Huj István, 5. Szőnyi
Balázs, 6. Bakti József, 7. Kovács István, 8.
Gröschl Tamás, 9. Fazekas Csaba, 10. Mirk
István, 11. Wenczel Attila.

Tartalékok: 12. Riczy Emil, 13. Bergendy
Gábor, 14. Szép Richárd, 15. Pastucha Tamás,
16. Bergendy László.

Edző: Steckl János

Góllövő: Gosztola Gyula

Jól teljesítettek: Gosztola Gyula, Huj István.

*Ifjúsági csapatunk nagyon rossz játékkal
mutakozott be ezen az első mérkőzésén. Így csak
egy döntetlen eredményre futotta erejükből.*

Pilisvörösvár - Örkény /FELNŐTT/:

1 : 0

Játékvezető: Lovász Béla.

Összeállítás: 1. Tóth Iván, 2. Propszt Attila, 3.
Szöllősi László, 4. Gréger József, 5. Ács János,
6. Lukács László, 7. Horváth Gábor, 8. Stribik
Ferenc, 9. Eperjesi Tamás, 10. Bélik Gábor, 11.
Trizna Attila.

Tartalékok: 12. Pfeiffer Zsolt, 13. Wippelhauser
András, 14. Schuck György, 15. Stocker
Zoltán, 16. Majnek Pál.

Edző: Gergely Károly

Góllövő: Szöllősi László.

Jól teljesítettek: Lukács László, Horváth Gábor,
Gréger József.

*A mintegy 800 néző előtt játszó hazai
csapat végig fölényben volt, teljesítményét
tekintve több góllal is nyerhetett volna.*

Közreadja:

Steckl János

APRÓHIRDETÉS

Harminc éves komplett magyar bélyegek
gyűjteménye albumokkal együtt eladó! **Kápolna
u. 20.**

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárak, kellékek,
napi és tartós élelmiszercikkek,
háztartási vegyiárak **NAGY VÁLASZTÉKBAN!**

**SINGER varrógépek,
BURDA szabásminták!**

**Viszonteledóknak, készítőknak
nagykereskedelmi áron minden, ami textília!**

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 30-372 és 30-369.

AZ ALAPÍTVÁNY, MINT BERUHÁZÓ!

A mentőállomás felépítésére tervezett céltársulás nem jött létre. Vezető önkormányzati képviselők ajánlatai nyomán, rendkívüli kuratóriumi ülésen megtárgyaltuk, hogy fedezethiányosan elindítható-e a beruházás. Úgy döntöttünk, hogy a Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány felvállalja az építkezés lebonyolítását.

A mentőállomást 1993. szeptember 30-ig átadjuk.

Ígéretükhöz híven, kérjük az Önkormányzatok hathatós segítségét!

Kérünk minden polgárt, e nemes közösségi ügy érdekében -szellemiükben, anyagiakban- segítsen!

A Kuratórium címe: 2085 Pilisvörösvár,
Fő u.188.

Számlaszáma: OTP Bank Pilisvörösvári Fiókja
781-3654-4433

Adománya adóalapjából leírható!

A mentésre szorulóknak nevében:

a PIMEA Kuratóriuma

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Pilisvörösvár Önkormányzata /2085 Pilisvörösvár Bajcsy tér 1./ pályázatot hirdet a pilisvörösvári volt **MDF piac** piaccá történő kiépítésére.

A piac területe: 3817 négyzetméter.

A piac létesítésének feltételei:

- 1./ A terület por-és sármentesítése.
- 2./ A terület vízellátása, vízelvezetése.
- 3./ Nemek szerint elkülönített árnyékszék létesítése.

4./ Zárt szennyvíztároló építése.

A pályázó tegyen részletes ajánlatot a munkálatok költségeire.

A pályázat beadási határideje: 1993. április 20. /kedd/ de. 11 óra.

A pályázat nyilvános bontása: 1993. április 20./kedd/ de. 11. óra 30. A pályázat eredményhirdetése a testületi döntés után várhatóan egy hónap.

A pályázatot zárt borítékban "**Pilisvörösvár volt MDF piac**" jeligével kérjük benyújtani Pilisvörösvár Nagyközség Polgármesteri Hivatala műszaki csoportjához.

Dr. Búcsi Sándorné műsz. csop. vez.